

NOT: Sözleşmeli personele toplu sözleşme ikramiyesi ödenip ödenemeyeceği hakkında

T.C.

ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI

Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-4259048

05/08/2022

Konu: Sözleşmeli Personele Toplu Sözleşme
İkramiyesi Ödenmesi

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünün 06.07.2022 tarihli ve E-59964797-520-4084993 sayılı yazısı

5393 sayılı Kanununun 49 uncu maddesi üçüncü fıkrası gereğince tam zamanlı olarak çalıştırılan ve sendika üyelik ödentisi kesilen sözleşmeli personele, kamu görevlilerine ocak, nisan, temmuz, ekim aylarında ödenen toplu sözleşme ikramiyesinin ödenip ödenemeyeceğine ilişkin ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 27/6/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 21/3/2006 tarihli ve 5473 sayılı Kanunla eklenen ek 4 üncü maddede, "25/6/2001 tarihli ve 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu hükümleri uyarınca kamu görevlileri sendikalarına üye olup, aylık veya ücretinden üyelik ödentisi kesilen kamu görevlilerine ocak, nisan, temmuz ve ekim aylarında aylık veya ücretleri ile birlikte kırkbeş Türk Lirası toplu sözleşme ikramiyesi ödenir. Bu madde uyarınca yapılan ödeme, damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz ve ilgili mevzuatı uyarınca ödenmekte olan zam, tazminat, ödenek, döner sermaye payı, ikramiye, ücret ve her ne ad altında olursa olsun benzer ödemelerin hesabında dikkate alınmaz." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan, Kamu Görevlilerinin Geneline ve Hizmet Kollarına Yönelik Mali ve Sosyal Haklara İlişkin 2022 ve 2023 Yıllarını Kapsayan 6. Dönem Toplu Sözleşmenin Birinci Kısımının 23 üncü maddesinde, "(1) 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 4 üncü maddesinde yer alan "üyelik ödentisi kesilen kamu görevlilerine" ibaresi, "kamu görevlisi sendikasının kurulu olduğu hizmet kolundaki sendika üyesi olabilecek toplam kamu görevlisi sayısının en az %1'inden fazla sendika üyesi kaydeden sendikalara üyelik ödentisi kesilen kamu görevlilerine" şeklinde, "kırkbeş Türk Lirası" ibaresi "2119 gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucu bulunacak tutarda" şeklinde uygulanır..." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun 49 uncu maddesinde, "...

Bu personelin, yürütecekleri hizmetler için ihdas edilmiş kadro unvanının gerektirdiği nitelikleri taşımaları şarttır. Bu fıkra uyarınca sözleşmeli olarak istihdam edilecekler ödenecek net ücret, söz konusu kadro unvanı için birinci derecenin birinci kademesi esas alınmak suretiyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre tespit edilecek her türlü ödemeler toplamının net tutarının yüzde 25 fazlasını geçmemek üzere belediye meclisi kararıyla belirlenir...

Üçüncü ve dördüncü fıkra hükümleri uyarınca çalıştırılacak personele her ne ad altında olursa olsun sözleşme ücreti dışında herhangi bir ödeme yapılmaz ve ücret mahiyetinde aynı ya da nakdî menfaat temin edilmez..." hükmü yer almaktadır.

Görülebileceği üzere, 5393 sayılı Kanunda, "personeler her ne ad altında olursa olsun sözleşme ücreti dışında herhangi bir ödeme yapılmaz ve ücret mahiyetinde aynı ya da nakdî menfaat temin edilmez." hükmü yer almakla birlikte, 21/3/2006 tarihli ve 5473 sayılı Kanunla, "kamu görevlileri sendikalarına üye olup, aylık veya ücretinden üyelik ödentisi

kesilen kamu görevlilerine ocak, nisan, temmuz ve ekim aylarında aylık veya ücretleri ile birlikte kırkbeş Türk Lirası toplu sözleşme ikramiyesi ödenir.” düzenlemesi getirilmiştir.

Önceki kanun ile sonraki kanunun her ikisi de genel veya özel nitelikte ise eski kanunun yeni kanun ile çelişen hükümlerinin uygulanmayacağı idare hukukunun bilinen ilkelerindedir.

Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların kurdukları birliklerde sözleşmeli personel düzenlenmesine imkan veren 5393 sayılı Kanunun bu kurumlara ilişkin “özel kanun” olduğu, toplu sözleşmeye imkan veren düzenlemenin ise “genel kanun” olduğu dikkate alındığında genel kanunun amacına bakılarak sonuca ulaşılması gerekmektedir.

5473 sayılı Kanunun genel gerekçesinde, “...2006 yılına ilişkin toplu görüşme süreci ise 15 Ağustos 2005 tarihinde başlamış ve 29 Ağustos 2005 tarihinde sona ermiştir. Bu süreç sonucunda kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarına ilişkin olarak aşağıda belirtilen hususlarda ilk kez mutabakat sağlanmıştır. Anılan mutabakata ilişkin düzenlenmiş olan 29/8/2005 tarihli "Mutabakat Metni"nde,

...
- Sendika üyesi olan personele sendika aidatlarından kaynaklanan kayıplarını telafi amacıyla aylık 5 YTL ilave ödeme yapılmasını sağlayacak düzenlemeye gidilmesi,

..
kararlaştırılmıştır...” açıklamalarına yer verilmiştir.

Öte yandan 375 sayılı KHK'nın ek 4 üncü maddesinin gerekçesinde ise, “Kamu İşveren Kurulu ile yetkili kamu görevlileri sendikaları ve bu sendikaların bağlı bulunduğu konfederasyonlar arasında sağlanmış olan mutabakat uyarınca, 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu hükümlerine göre kamu görevlileri sendikasına üye olup, kendisinden üyelik ödentisi kesilen kamu görevlilerine, **sendika aidatlarından kaynaklanan kayıplarını bir ölçüde de olsa telafi etmek amacıyla, anılan kesintinin yapıldığı her ay için belirli bir tutarda ilave bir ödeme yapılması öngörülmektedir. Anılan ödemeye üyelik ödentisi kesildiği sürece hak kazanılacak olup, her ne sebeple olursa olsun üyelik ödentisinin sona ermesiyle sona erecektir.**” açıklamasına yer verilmiştir.

Bu itibarla, kendilerinden üyelik ödentisi kesilen kamu görevlilerine, sendika aidatlarından kaynaklanan kayıplarını bir ölçüde de olsa telafi etmek amacıyla getirilen toplu sözleşme ikramiyesinin Başkanlığınızda 5393 sayılı Kanuna tabi görev yapan sözleşmeli personele de ödenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Bilgilerini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü V.